

INTERVIEW JAN RAATELAND (SPORT-

ADVISEUR)

‘Zonde, al die verspilde miljoenen’

De gemeente pompt miljoenen in beweegprojecten, maar nog stéeds zitten te veel Hagenaren op de bank. Hoe kan dat? Sportadviseur en oud-bestuurslid bij Duno en Die Haghe Jan Raateland weet het antwoord: „Den Haag investeert in verkeerde dingen.”

Julia Broos

Den Haag

Doodzonde vindt hij het, dat Den Haag de afgelopen jaren miljoenen heeft ‘verspild’ aan in zijn ogen nutteloze beweegprogramma’s, in plaats van te investeren in een sterk verenigingsleven. Het zit hem hoog, héél hoog. Daarom wil Jan Raateland, die zelf nota bene door de gemeente wordt ingehuurd als sportadviseur, zijn verhaal kwijt.

Op initiatief van oud-sportwethouder Baldewsingh zijn er de laatste jaren diverse laagdrempelige beweegprojecten gestart in wijken, worden er sportcoördinatoren ingezet en worden Stadsspelen gehouden. U kunt dus niet zeggen dat de gemeente haar best niet doet om mensen van de bank te krijgen.

„Het klinkt allemaal leuk en de intentie zal best goed zijn, maar het levert weinig op. Dat blijkt ook maar weer uit recent onderzoek van sportkoepel NOC*NSF dat is uitgevoerd door onderzoeksbureau GfK. Hagenaren zijn nog steeds een stuk minder sportief dan de gemiddelde Nederlander. Zelfs in de drie andere grote steden wordt meer gesport dan hier.”

„Er zijn miljoenen gepompt in de verkeerde dingen. Neem die beweegprogramma’s in de wijken. Misschien dat het een aantal niet bewegende Hagenars over de streep trekt om te gaan sporten, maar zodra de subsidie stopt en het project ophoudt zitten ze weer op de bank. Het is niet duurzaam. En die Stadsspelen zijn helemaal mooi. Voor de finale wordt groots uitgepakt op Sportcampus Zuiderpark, met álle toeters en bellen. Het is vooral een feest voor de dure bureau’s die ervoor zijn ingehuurd, puur uiterlijk vertoon.”

Maar hoe moet het dan wél?

„Het is simpel: versterk verenigingen. Het is toch te gek voor voor-

◀ Jan Raateland voor voetbalclub Duno waar hij jaren bestuurslid was. FOTO FRANK JANSEN

den dat er zeker duizend mensen op de wachtlijst staan bij Haagse clubs, omdat die te weinig mensen hebben om hen te trainen? Vooral in de achterstandswijken zijn er weinig verenigingen. Turnclubs bestaan er bijvoorbeeld niet. Dus leuk dat de gemeente kinderen in Escamp of Laak in contact brengt met de turnsport via een kortdurend programma, maar als een kind het zo geweldig vindt dat ze erop wil, kan dat nergens in haar buurt.”

Maar de door rijk en gemeente betaalde buurtsportcoaches geven steeds meer lessen op scholen, na schooltijd. Ook turnen.

„Dat klopt, maar gek genoeg werkt dat juist averechts. Het werkt marktverstrend voor sportverenigingen. Waarom zou een moeder ledengeld voor een vereniging betalen als haar dochter na school gratis kan sporten? Zo krijgen verenigingen helemaal geen voeten aan de grond meer in bepaalde wijken. Je hebt wel verenigingen

in de buurt nodig om mensen te laten bewegen. Als ze helemaal naar een andere wijk moeten, is de stap om te gaan sporten te groot.”

Ik begrijp dat u, als verenigingsdier, verenigingen belangrijk vindt. Maar waarom zijn ze onmisbaar voor een stad als Den Haag?

„Kinderen leren er allereerst vaardigheden, ontwikkelen zich motorisch en dat is ook weer goed voor hun zelfvertrouwen.”

Daan valt Raateland plots stil. „Ik kan hier eigenlijk niet zonder emotie over praten”, verexcuseert hij zich. „De reden dat ik zelf actief ben geworden bij sportverenigingen is omdat ik er kinderen heb zien groeien. Ze durfden ineens een koprol te doen, dan zie je hen stralen. Je kunt problemen thuis hebben of op school onderpresteren, maar als het sporten wél goed gaat, dan geeft dat de zelfverzekerdheid die belangrijk is om verder te komen in het leven. Daarnaast vervullen verenigingen een maatschappelijke functie. Ze leveren een grote bijdrage aan de sociale samenhang.”

De Stadsspelen zijn vooral een feest voor de dure bureau’s die ervoor zijn ingehuurd

— Jan Raateland

Hoe zou de gemeente verenigingen dan moeten helpen?

„Door een deel van het geld dat nu verkwt wordt aan niet duurzame beweegprojecten te stoppen in professionalisering van verenigingen. Concreet betekent dit dat verenigingen een professionele adviseur krijgen die hen helpt een sterk bestuur op te zetten en een gemotiveerde groep trainers. Je hoort altijd dat mensen geen tijd hebben om actief te zijn voor hun vereniging, maar je gaat mij niet vertellen dat er onder die 1800 ouders en grootouders op een club met 300 kinderen niemand is die een paar uur per week wil opofferen aan vrijwilligerswerk. Die mensen zijn er heus wel, maar het kost tijd en aandacht om hen zover te krijgen.”

„Met een oproep in een clubbladje kom je er niet. De sportclubs die ik als sportadviseur bijsta, laat ik altijd een lijstje maken van een stuk of twintig leden die hen positief zijn opgevallen. Vervolgens sturen ze deze mensen een persoonlijke brief en nodigen ze hen uit voor een gesprek. Dat werkt.”

REACTIE GEMEENTE

‘Zonder ons zouden ze niet bewegen’

Het gemeentelijk beleid is er wel degelijk op gericht om Hagenaren langdurig te laten sporten, zegt de woordvoerder van sportwethouder Richard de Mos (foto) Al lukt dat niet bij iedereen, erkent ze.

„Sommige groepen Hagenars zijn lastig van de bank af te krijgen om uiteenlopende redenen. We proberen ons in die redenen te verdiepen en drempels weg te nemen, zodat ze toch gaan bewegen. Het zijn arbeidsintensieve trajecten, altijd gericht op langdurige deelname. Of een interventie ook daadwerkelijk bijdraagt aan duurzame sportdeelname is lastig te meten, het is ondoenlijk iedereen te volgen, maar onze deelnamecijfers geven wel aan dat we Hagenars bereiken die zonder onze interventie niet in beweging zouden zijn gekomen.” De finale van de Stadsspelen, die Jan Raateland ‘puur uiterlijk vertoon’ noemt, noemt de gemeente wél een succes. „Het is een inspirerend evenement, waarbij met name kinderen enthousiast worden gemaakt voor uiteenlopende sporten. „De afgelopen jaren is de finaledag door tienduizenden mensen bezocht. Hoeveel mensen daarvoor precies een sport hebben

gevonden is helaas niet te meten. Maar sportaanbieders zijn elke keer weer enthousiast om mee te doen.

En als het geen leden oplevert zouden ze dat niet zijn.” Dat het naschoolse sportaanbod via de gemeente marktverstorend zou werken voor verenigingen, is

volgens de gemeente niet waar. Er zijn vast kinderen die best lid van een club hadden kunnen worden en dit als alternatief (gratis) lidmaatschap zien, maar dat gebeurt niet op grote schaal, zegt de woordvoerder. „Het klopt dat er niet in alle wijken evenveel sportverenigingen zijn. Daarom is het juist belangrijk dat deze kinderen toch met sporten in aanraking komen door middel van naschools aanbod. Sporten bij een club is, ondanks de Ooie-vaarspas, niet voor iedereen weggelegd.” Het pleidooi van Raateland voor meer ondersteuning van verenigingen snapt de gemeente niet. „Ze worden al professioneel ondersteund via advisering door gemeentelijke ondersteuners en soms huren we specifieke experts in. We zouden net als Jan uiteraard willen dat ons doel, namelijk iedereen in beweging krijgen, sneller wordt gehaald. We luisteren dus ook naar iedere kritische noot.”

Die tekorten aan vrijwillige trainers en bestuurders zijn vooral in multiculturele wijken groot. Hoe kan een adviseur dat oplossen?

„Dat klopt, in bepaalde culturen is vrijwilligerswerk voor een club geen vanzelfsprekendheid, maar dat betekent niet dat niemand het daar wil doen. Als je niemand werft, komt er ook niemand.”

„Nogmaals, het kost tijd en aandacht en in die wijken misschien wel meer. Maar met de juiste aanpak lukt het echt wel. Om bestaande clubs te versterken, maar ook om uit te breiden naar wijken die nog geen verenigingen hebben. Als je merkt dat er in zo’n wijk bijvoorbeeld veel meisjes willen turnen, terwijl er geen turnvereniging is, dan is dat met de juiste aanpak op te zetten. Zet ouders bij elkaar, vraag wie eventueel wat zou willen doen in het bestuur of als trainer. Of vraag die jonge Turkse meid of jongen met talent gewoon een keer als voorzitter. De ervaring leert dat het van de mensen uit de wijk zelf moet komen, anders wordt het niks.”

Reageren? hc.lezers@ad.nl